1 Aralık 1948 Cumartesi
YIL: 1 - SAYI: 30
İdarehane: Cağaloğlu İzzettin han, No: 22
Ankara Caddesi
FİYATI 10 KURUŞ

Hürbilek

İstanbul İşçi Sendikaları Birliğinin organıdır

Sendikalar Birliğinin Kongresi Pazar Günü yapılıyor

Birlik Başkanının Gazetemize Beyanatı

Sendika.: Birliği genel kongresi yarın saat 12 de Eminönü Halkevinde toplanacaktır. Birlik idare 15 gündür, çalışma raporu, hesap blançosu ve yeni yıl bütçe tasarısını hazırlamakla meşguldür. Dün kendisiyle görüştüğümüz birlik Başkanı Bay Yaşar İyidoğan şu beyanatda bulunmuştur:

— Onbeş gün süren devamlı çalışmalardan sonra çalışma raporu nu hazırladık. Pazar günü yapılacak olan kongremize bizimle ilgilene nbakan ve millet vekillerini iş verenleri ve gazetecileri çağırdık. Kongrenin şuurlu ve heyecanlı bir hava içinde cereya nedeceğini tahmin edyorum.

Şimdiye kadar şahsıma ve birlik yönetim kuruluna karşı birçok tenkidler yapıldı. Qalışm araporumu zbu tenkidlere toptan bir cevap teşkil edecektir. Hemen şunu ilave edeyimki birliğimiz kurulalı henü zsekiz ay olmuştur. Bütün arkadşalarımız bu işin acemisidir. Bazı hata ve eksikliklerimizin mevcudiyetinden haberdarız.. Fakat emi nolsunlar ki bütün gücümüzle çalıştık. Vazifemizi yapabilmek için yaptığımı zfedakarlıkları söylemeck stemem. Karar genel kurula aitir.

Yeni İş Kanunu tasarısı Çalışma Müdürlüklerine geldi

Aylardan hatta senelerden beri tadil edileceği söylenen iş kanununu değştirecek olan tadil tasarosı nihayet bölge çalışma müdürlüklerine gönderilmiştir.

Yeni tasarının ne gibi hükümleri ihtiva ettiği henüz bilinmiyor.

Bakanlığın, sendikalara da bu tasarıdan göndereceği ümidi hâlâ mevcuttur.

İşçiler Konuşuyor:

Belediyeye teessüf ederiz

Belediye sürekli onarı mişçilerinden beş tanesi ile görüştüm. Bu işçiler haksız yere işten çıkarıldıklarını iddia etmektedir. Bana şunları söyledi:

— Biz beş arkadaş onbeş yıldan fazla bir zamandır bu işte çalışmakta idik. Bundan bir müddet evvel bize kadro harici olduğumuzu söyliyerek işimize son verdiler. Bundan başka hiç bir tazminatta alamadık. Halbuki hayatımızın en enerjik onbeş yılını bu işde geçirdik. Bugün hepimiz 45 - 50 yaşlarında insanlarız. Yani artık makbul bir işçi sayılmayız. Çocuklarımız gıda evimiz yakacak ister. Belediye bizleri hiç acımadan çıkardı attı. Bizi sefalete atan iş verenin Belediye oluşu ümitlerimizi büsbütün kırmaktadır. Lütfen belediyeye söz geçirecek makamın nazarı dikkatini çekiniz!..

Faruk BİNGÖL

HÜR BİLEK:

Bu yerden göğe kadar haklı dileği sütunlarımıza geçirirken hakikaten esef eder ve Belediyenin bu haklı dileği yerine getireceğini umarız...

Amerikan - Yunan Cemiyeti Genel Sekreteri

Amerikan - Yunan cemiyeti sekreteri Emanuel D. Pitselis şehrimize gelmiştir. Mr. Emanuel yazı işler müdürümüz Sabahatin Seleyin refakatinde şehrimizdeki fabrikaları gezmektedir. Müdürümüzün anlattığına göre Mr. Emanuel Türk işçisinin çalışkanlığına hayran olduğunu söylemiştir.

Cibali sigara fabrikasını ve diğer fabrikaları gezerken böyle bir sanayiin mevcudiyetini tahmin etmediğini, iş hayatımızı entresan bulduğunu, fakat çalışma saatlerimizin fazla olduğunu belirtmis ve: «Çok çalışmak kâfi değil sistemli çalışmalı» demiştir.

Süreyya Birola yevmiyesini soran misafir 17 lirayı çok az bulmuştur.

Izmit Sellüloz Işçileri Sendikası Yıllık Kongresini yaptı

Selüloz işçleri Sendikasının 27.11. 948 cumartesi günkü yapılan senelik genel kurul tplantısında bölge çalışma müdürü ile müessese zat işleri müdürü Halit Birimenin bulunduğu bu toplantı hararetli ve tartışmalı olmuş, işçi dert ve isteklerini geniş bir samimiyet havası içinde müzakere edilmiş, sosyal yardımların arttırılması yolunda güzel, gönül açıcı fikirler ileri sürülmüştür. Bu arada selüloz sanayii müessesesinin işçilerine verdiği büyük kıymet önem, ve şükranla bahis mevzuu edilmiştir. Bu arada bütün işçiler namına müessese müdürü sayın Adnan Berkaya teşekkür edilmiştir. Toplantı esnasında bir işçinin işçileri parya mevkiine sokmak isteyen sözleri de şiddetle reddedilmiştir.

Bir senelik kısa bir zaman içinde mevzut işçi sendikaları arasında en iyi ve müsbet çalışmış olan Selüloz Sendikası her gün daha iyiye daha mükemmele doğru güzel adımlar atmaktadır.

Sendikaya bu faaliyeti veren Sendika başkanı Sabahattin Şimdin ile arkadaşlarını tebrik ederiz.

Yapılan yeni yönetim kurulu seçiminde şu zevat seçilmişlerdir: Sabahattin Şimdin, Ahmet Ege, Safi Güler, Ahmet Gürdal, Hikmet Marti, Halil Dümen, Burhan Genç Hakkı Sakızlıgil, Ali Eşiyok, Enver Turanlı, Behçet Gürpınar.

Kongre başkanlığına Habip Seval seçilmiş ve kongreyi gayet iyi idare etmiştir. Söz alan bir çok arkadaşlardan sonra Sendika başkanı Sabahattin Şimdin millet vekillerimizden ve Çalışma Bakanlığından Türk işçilerinin neler beklediğini heyecanlı bir şekilde ifade etmiştir. Başkanın bu hitabesini aynen neşrediyoruz.

Muhterem arkadaşlar.

Asil ve fedakar Türk milletinin kahraman vatanperver işçileri topyekun kalkınmağa başladığımız 25 seneden bu yana yapmış olduğumuz hamleleri şöyle bir göz önüne getirecek olursak işçiler yararına bir çok yollar kat edilmiştir. Esasen şimdiye kadar her fırsatta gösterdiği milli ve vatani yüksek vasıflariyle ihtiyaç ve menfaatlerini ele alınmasını elbette hak etmiş bulunmaktadır. Sanayi sahasında günden güne artmakta olan muvaffakiyetlerimiz en ağır yükü ile Türk işçilerinin omuzlarındadır. Bunun içi natisinden emin ve endişesiz dimağı ile çalışmak istiyen Türk işçisi emeklilik sigortasının bir an evvel çıkmasını dört gözle beklemektedir. Çalışırken hayatını tehlikeye koyarak günden güne yıpranan Türk işçisi elbette bu gün için ihtiyarlık sigortasını hak etmiş bulunmaktadır.

Arkadaşlarım işçi de nihayet bir insandır. Onun da diğer insanlar gibi haftada bir gü ndinlenmeğe, istirahat etmeğe elbette ki ihtiyacı vardır. Bunun içindir ki ücretli hafta tatili kanununu istemekte hepimiz haklıyız. Türk işçisi elbetteki iş mahkemelerinin kurulmasını dört gözle bekliyor.. Çünkü o biliyorki bütün iyi niyetlerine rağmen bir gün işveren veya işveren vekili ile arasında bir iş ihtilafı çıkabilir. Böyle bir vaziyette onu ndevletin adalet maka-

(Devamı 2 de)

Maraton Lastik Fabrikasının Sahibi Teminat veriyor

Muhabir arkadaşımız Şükrü Çavuşoğlu ,bundan bir müddet evvel işçilerinin şikâyetlerini yazdığımız Maraton lastik fabrikası sahibi ile görüşmüştür. Bay Süleyman Siri demiştir ki:

26. inci sayınızda Bazı noksanlıklarımızdan bahis ederek yemek hanemizin olmadığını söylüyorsunuz. Bu hususta hakkınız var fakat bu uzun zaman devam etmiyecektir.. Yeni bir bina yaptırıyoruz. Onbeş gün sonra oraya taşınacağız. O zaman her şey düzelecek, yevmiyeler ve fazla mesai hususunda şikâyet edenler acemi işçilerdir. İki lira yevmiye iki lira da mesai zammı veriyorum. Bu mıntıkada benim gibi işçisini doyuran yoktur. Normal fazla mesaimiz dışında kalan işçileri görmek için çalışan işçilere ayrıca ücret vermkteyız. Çalışma Bakanlığında nbu binada çalışmak içi iki aylık izin aldım.

Su meselesine gelince: Terkosumuz yoktur. Bu yüzden su kıttır. Fakat elyüz yıkıyacak kadar su var. Çalışma Bakanlığı su getirtmek hususunda bize yardım etsin.

Garsonlar Sendikası ilk Kongresini yaptı

Kongre geniş bir alâka topladı

İstanbuld garsonlar sendikası 25 Kasım 948 günü Beyoğlu halkevi salonunda yıllık kongresini yapmıştır. Kongreye iştirak eden üyenin sayısı tahminlerin fevkinde idi. Toplantı baştan sonuna kadar heyecan ve samimiyet içinde cereyan etmiştir.

Çalışma raporu ve hesap blançosu genel kurula arzedilmiş ve eski idare heyeti ibra edilmiştir. Üye garsonların ve üye olmıyanların sendikaya karşı gösterdikleri alaka takdirle karşılanmış ve seçimlere geçilmiştir. Seçim neticesinde eski başkan İsmail 1. nci Sendika başkanlığına getirilmiştir. İdare heyetinin diğer üyelerin isimleri şunlardır:

Mehmet Akın, Yakup Erba, Zeki Şenalı, Kadri Erhalavut, Haydar Uğurkan, Muharrem Yüzgeç, Ahmet Baykal, Nazım Sarıyavuz, Yunus Yaka. İrfan Sülmancıkoğlu.

Yedek üyeliğe: Hasan Cebbar, Mihal Bezirci., Halit Etik, Behzat Sünnetçioğlu, Salih, Yönt, seçilmişlerdir

Yeni seçilen idare heyetine başarılar dileriz

Deniz Işçilerinin Kongresi

1. No. lu Deniz İşçileri Sendikası ile birleşmeğe karar vermiş olan İstanbul Deniz İşçileri sendikası da yıllık kongresini yarınki pazar günü yapacaktır. Bu kongre de işçi muhitinde merakla beklenmektedir. Kongre Kasımpaşa Tekkesinde yapılacaktır.

Gücenmece Yok!

İşte Geldi Kongre!

Birlik faaliyete geçtiğinden bu güne kadar sekiz ay geçti Bu müddet zarfında ileri geri laflar edildi lehte aleyhte laflar konuşuldu. Yarın kongre toplanıyor. Bakalım akmı kara mı görürüz. Birlik idarecileri diyorlar ki: «Elminnetüllillah yüzümüz ak, anlımız açıktır..»

NOKTA

Baskervilin Köpeği

Şerlok Holmesin Bu çok heyecanlı romanına gelecek sayıda başlıyoruz

Bekleyiniz

İşte Böyle Dostum!

Mücadele şahıslarda hususi kabiliyetler istiyen bir fiildir. Şöyle ki: Her şahıs, mücadele kabiliyetine haiz değildir. Bu bir yaradılış meselesidir. Bazı insanlar bu kabiliyetle doğar bazıları ise sakin ve uyuşukturlar. Bu ikinci tipe dahil olanlar ekseriya, durgun sular gibi yosunlanmağa, mikrop yuvası olmağa namzettir. Diğerleri ise her gün bir yenilik bir ilerleme isterler. Uyuşuk olanlardan bahis bile etmeğe değmez. Çünkü varlıkları ile yoklukları arasında yok denecek kadar az fark vardır. Bizce mühim olanlar mücadeleci insanlardır. Mücadeleci insanlar de iki gruba ayrılır: br kısmı şuursuzca kör döğüşü gibi mücadeleye atılırlar ki bu çeşit mücadele daima zararlı olmuştur. Hele büyük davalar için bu çeşit bir mücadeleye girişmek memleket için korkunç neticeler doğurur. İkinci kısmı ise gayet serin kanlıdır. Çukura adım atmıyacak kadar şuurludur.

İkinci dünya harbi esnasında Büyük Britanyanın idaresini deruhte eden Çörçil diyor ki: «Döğüşürken gülen insanlara bayılırım» mücadele ederken gülümsiyebilmek şuurun ifadesidir.

Bizim işçiler ise dört guruba ayrılır. Bazıları her şeye rağmen işçi davaısndan bihaberdir. İkinci kısmı kör döğüşçülerdir. «Çok şükür bunlar çok azdır ve er geç hakikati görerek doğru yola gireceklerdir.) Üçüncü kısmı şuurlu mücadeleye taraftar oldukları halde mücadele yollarını bilmiyenlerdir. Geri kalanlar ise Türk işçi davasında liderlik edecek olan şuurlu mücadele yollarını bilenlerdir. Fakat inanıyoruz ki bu üçüncü gurup, kısa bir zamanda dördüncü gurup vasfını alacaktır. Mücadele edebilmek için önce mücadele vasıtalariyle mücehhez olmak lazımdır. Bu vasıtalar ise mücadelenin cinsine göre değşir. Biz burada hiç bir zaman silahlı mücadeleden bahis edecek değiliz. Kasdettiğimiz mücadele fikri mücadeledir. Bunun için de bilgi ile mücehhez olmak gerekmektedir. Şuurlu bir mücadeleci için en mühim şey «N» için mücadele ettiğini bilmektir.»

Faruk BİNGÖL

ZAYİ

Sultanahmet Erkek Sanat Enstitüsünden aldığım kimlik kartımı zayi ettim yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

1. F. 1377 Necdet Doyuran

Sağlık Öğütleri

Generenin bu büyük tahribatına şöyle bir göz attıktan sonra şimdi de hastalığın [illegible] girişelim.

Goneryi [illegible] getiren, tıp [illegible] gonekok [illegible] verilen gözle görülemiyecek [illegible] çok ufak an[illegible]roskopla görülen mikroplardır.

Karekteri itibariyle yaşıyabilmeleri için çok ince ve yumuşak bir iç deriye ihtiyaç gösterirler. Bunun için ancak böyle yumuşak iç derileri olan göz, idrar yolları, kalp ve mafsal satıhları üzerinde yürüyebilirled.

Yoksa iç derileri nisbeten kalın olan mehbil, ağız, bağırsak boşluklarında kolayca ürüyemezler. Şu halde gonore diyince şimdiye kadar bir çoklarının zannetiğinden farklı olarak mehbil gonoresi değil de doğrudan doğruya birinci derece idrar yolları, sonra göz pek az olarak da kalp ve mafsal gonorelerini hatıra getirmek lazımdır. Fakat pek tabii kalp ve mafsal gon[illegible] bizim idrar yollarında gördüğümüze benzer bir hastalık değilde kendi bünyelerine uygun mafsal ve kalp hastalıkları şeklinde birer hastalık vücuda getirirler.

Bunlar hem pek nadir hem de hasta tarafından anlaşılamıyacak kadar karışık olduklarından onlardan bahsetmiyerek biz doğrudan doğruya idrar yolları gonoresine geçeceğiz.

İdrar yolları gonoresi şahıstan şahıs[illegible]a ancak temas suretiyle geçer. [illegible] mevzu bahis ettiğimiz cinsi temastır.

Bununla beraber gonoreli kimselerin kullandıkları, ıslak çamaşırlar yüz [illegible] banyo suları ile de hastalığın geçtiği görülmüştür. Islak çamaşırlarla diyoruz. Çünkü kuru eşyalarla gonorenin sirayeti çok azdır. Zira gonekok mikroplarının kuruluğa, ışığa ve sıcağa karşı mukavemeti pek azdır. Kuru eşya üzerinde gonokoklar [illegible] dakika bile yaşıyamazlar.

Erkeklerde Gonore:

Cinsi temas neticesi kadın cinsiyet organları üzerindeki, salgılar içerisindeki mikroplar bu salgılarla, erkeğin idrar yolu başlangıcı içerisine sirayet ederler. Burada kendine uygun bir muhit bulan mikroplar çoğalarak iki, üç gün zarfında nezleli bir insanın burnundan akan sümük gibi sarı renkli ifrazat husule getirirler. Böylece idrar yolundan gelen cerehat damlasını gören talihsiz kendinin goneroye tutulduğunu anlar. Ve iltihaplanan iç deri üzerinden akan ekşi idrar bıçakla kesilmiş gibi bir yanma husule getirir gonorelilerin hissettikleri yanma budur.

Burada şunu ehemmiyetle kaydedelim ki bu ilk cerehat ve yanma hissinin farkına varılır varılmaz hastanın ilk yapacağı şey bir doktora koşmaktır.

Dr. A. A

Kadın Köşesi

İlk yazımda ev idaresinin muhtelif unsurlarından bahsetmiştim. Şunu unutmamak gerekir ki bu unsurlar hiç bir azman birbirinden ayrılmazlar. Ev kadınına düşen en büyük vazife ev idaresinin unsurlarını en mükemmel bir şekilde birleştirmektir. Yani evini az para ile süslemek, yalnız ucuz ve şık giyinmek, yalnız sıhhatli ve terbiyeli çocuk yetiştirmek, yahut ne de yalnız nefis yemekler pişirmek başlı başına bir meziyet değildir. En mükemmel ev kadını, bunların hepsini mümkün mertebe bir arada yapabilendir.

Bunları yapabilmek için her şeyden evvel sistemli bir hayata ihtiyaç vardır. Bir ev kadınının yat mrac kalkma saati ve günlük işlerini yapacağı zamanlar muayyen olmalıdır. Fakat maalesef bizde hiç bir kadın bunu yapmamaktadır. Halbuki diğer memleketlerde herkesin hayatı bir saat gibi muntazam işler.

Erken kalkmak ev işlerinin çabuk bitirilmesi için elzemdir. Hun unutmamalıdır ki, insan sabahları yaptığı işi daha büyük bir zevk ve çabuklukla yapar. Öğle yemeğinden sonra bir rehavet gelir çalışma neşesini kaçırır.

Ev kadını demek, mütemadiyen çalışan bir insan demek değildir. Onun da dinlenmeğe ve eğlenmeğe hakkı vardır. Bu eğlence zamanı ise öğleden sonradır. Ev işlerinin sabah bitirilmesi aile saadeti üzerinde de önemli tesirleri vardır. Mütemadiyen ve sistemsiz bir şekilde çalışan kadın akşamı evi yorgun argın gelen erkeği gülümsiyerek karşılıyamaz. Her ikisi de sinirli oldukları için derhal birbirlerini kırıp geçirirler. Ve yorulan sinirlerin ve dimağın en iyi dinleneceği, insanın mesut olacağı bu yer cehenneme döner.

Şevkati ile yuvayı saracak olan ananın da dinlemeğe sükunet bulmağa ihtiyacı vardır.

Bu anlatığımız şeylerle ev kadınının günü iki esaslı kısma ayırmış oluyoruz.

Sabahtan öğlene kadar çalışma ve öğleden sonra da dinlenme ve eğlence. Eğlenmeden kastımız her gün sinemaya veya bir eğlenceye gitmek değildir. Eğlendirici işlerle meşgul olmak, okumak, yün örmek ve sairedir. Büyük eğlence ve gezmeler haftada bir defa yapılır..

Yüksel Güneri

Sellüloz işçileri

mına baş vurmak istemesini kim ret edebilir. O bunu istemekle hak ve hakikat severliğini göstermiş olmuyormu. Hülasa arkadaşların 8. inci büyük millet meclisinin üçüncü devresinde yukarıda sıraladığım isteklerimizi sayın millet vekillerimizden bir an evvel kanun haline getirilmesine yardım etmelidirler. Türk işçisi Türk milletinin emrinde yapıcı milli bir kuvvet olarak yurdun imarını millet refahını ebedi bir gaye bilerek çalışırken onun menfaatlerini korumakta elbette sayın millet vekillerine ve dolayısiyle Çalışma bakanlığımıza düşen en büyük bir vazifedir.

Niyazi Buğrul

Sendikalar Birliği İkinci yılına girerken

Yıllardan beri teşkilatsız yaşayan Türk işçisi cemiyetler kanununun tadilinden ve bilahare çıkarılan 5018 sayılı sendikalar kanunu ile bu hakkına kavuştu. Kısa bir müddet içerisinde çok feragatli arkadaşlarımızın teşebbüsü ile her sanayi kolunda milli sendikalar vücut buldu. Fakat şurasını kabul etmek mecburiyetindeyiz ki, sendikacılık büyük bir bilgiye dayanan ve erişilmesi çok güç bir davadır. Evvel emirde bu bilgi semere verecek memleket sanayiini inkişaf ettirecek ve bizi layık olduğumuz seviyeye ykseltecektir.

Şuna inanıyoruz ki, milli sanayiimizin tekamülü sendikalarımızın geliştirilmesiyle bünyemize uygun sendikalar vasıtasiyle, kalifiye işçiler yetiştirmek suretiyle Batı sanayiinin erişilmez sanılığımız teknik mucizelerine yalnız sendikalar yolu ile onların kuracakları işçi yetişirme büroları ve atelyeleri ile erişmek kabil olacaktır. İşte bugünkü Avrupa ve Amerika sanayii dev adımlarla terakkisini bilhassa sendikalar medyundur.

Yukarıda kısaca hulasa etiğimiz zahvale göre bugünkü sendikacılık zihniyetinde işçilerimiz, iş verenlerimiz, hata münevverlerimiz dahi bizi inkisarı hayale sevkeden fikirlere sahip bulunmaktadırlar. Sendikanın gayesi her şeyden evvel işçinin ve memleketin iktisadi bünyesinde bir varlık temin edebilmek bir yardım sandığı olarak değil, işçinin hukukunu korumak, içtimai ve kültürel seviyesini yükselterek onun refahını sağlamaktır. Maalesef işçi arkadaşlarımızın kısmı azamisi sendikaya kayıt olduklarının ferdasında maddi yardım istenek ile, henüz yardım sandıklarına ve kooperatiflere erişemiyen bu hayır teşekkülleri büyük bir yük altına girmek mecburiyetinde bırakmışlardır.

İş verenlere gelince. Sendikaların hakiki mahiyetlerini ölçmeden karşılarında bir anarşist yuvası görmüşcesine sendikalara intisap eden işçileri işlerinden çı-

(Devamı 3 de)

Hürbilek'in Edebi Romanı

No: 3

Yazan: Mustafa MEF'[illegible]R

— Artık bu sefer Türklerin tutunamiyacakları muhakkak. Olsa olsa bu gelişi bir kaç gün geciktirebilirler. Şu senin bayıldığın heykel Jolıklı generali görmedin mi? Giderken ne kadar müteessirdi.. Yarabbi bu kız ne kadar güzel ne kadar sevimli bir mahluktu. Sebepsiz kahkahacıklarla açılan lâl renkli ağzı ne kadar biçimli. İçerisinde bir rengin iltimalarla kaynaştığı bal renkli gözleri ne kadar bayıltıcı idi. Koyu kestane rengi yanaklara doğru hafif dalgalı parlak saçları mevzun boynuau çerçeveledikten sonra haff bir büküntü ile mevzun omuzlarına dökülüyordu. Spor elbisesi geniş omuzlu biçimli vücudunu bir kat daha güzelleştiriyor, mini mini burnu solgun yanakları insana muttasıl öpme kve hırpalamak arzuları veriyordu. Bu kız en hissız bir erkeği bile ilk bakışta heyecanlandırabilirdi.

— Mişel, diye devam ediyordu Göreceksin İngilizler ne kadar kibar ve sevimli insanlardır. Burayıda kendi memleketleri gibi güzelleştirecekler. Pariste gördüğümüz gibi eğlenceler, balolar tertip edecekler. Muhakkak İngiliz komutanını bizde misafir ederiz. Senin koca bıyıklı generalin gibi sessiz ve sıkıntılıt değildir herhalde. Hem haberin var mı? Bize şimdi de kolordu komutanı geliyormuş. Gözün aydın o gün gitti diye üzülüyordun... Şimdiye kadar sessiz duran çocuk ilk defa konuştu:

— İyi amma Lizet, dedi, ben Türkleri İngilizlerden çok seviyorum.

— Sen delimisin? Hem düşünse ne İngilizler Fransızların müttefik Çocuğun cevap vermesine vakit kalmadı. Arabanın süratle döndüğü dönemeçten sonra gözü olan bir insan kalabalığı ile karşılaştılar. Rengârenk, alacalı elbiseli, bu kalabalık, ilk bakışta insana bir pazar yerinde olduğu hissini veriyordu. Giden gelen, çalışan, dinlenen bir kalabalık, Aralarında ha elbiseli neferler, esır düşman neferleri de var. Herkes işı ile o kadar meşgul, ve iş görmeyenler o kadar yorgun idiler ki kimse yaklaştıklarını farkına varmadı. Yoldan sapılan yerde arabadan indiler. Uşak inerek atı tuttu. İki kardeş yerlerin yapışkan çamuruna bakmıyarak uzun hendekler ve topra kyığınları bulunan çalışma mıntıkasına doğru yürüdüler.. Yaklaştıkca hayretleri artıyordu. Bir günde bu kadar yer nasıl kazılmış, toprak altına bu kovuk nasıl açılmıştı. Büyük bir gayretle çalışılıyordu. İhtiyarlar hatta çocuklar bile çalışıyordu. Halk, subay ve asker nezareti altında gösterlen yeri kazıyor, söylenilen sözü yapıyor, sepetlerle kazılan toprağı dışarı taşıyorlardı. Başı açık, düğmeleri çözük subaylar çalışanlar arasında dolaşıyor, yapılacak şeyleri gösteriyor, bir çocuğun taşıyamadığı sepeti taşıyor, bir kazmanın altına girerek kaldırılmasına yardım ediyorlardı.

İki kardeş, bu ömürlerinde görmedikleri manzaraya o kadar dalmışlardı ki farkında olmadan birbirlerinden uzaklaşmışlardı. Arkasında duyduğu sert bir ses Mi[illegible] ansızın yerinden sıçrattı süratle geri döndü. Karşısında genç bu

(Devamı var)

İşçi Gözü İle:

Tekel Sanatoryomu

İşçiler arasında işçi babası olarak tanınan ve bir işçi çocuğu olduğunu iftiharla söyliyen Tekel ve gümrük bakanı sayın M. Emin Erişirgil İstanbul işçi sendikaları birliğini bundan dört ay evvel ziyaretlerinde, Tekel işçi sendikaları mensuplarını samimi hasbihallerle muhtelif dileklerin dinlemişledi.

Bu konuşmalar sırasında, bir Tekel hastanesi kurulması hususunda Bakanlığın ne düşündüğü sorusunu sayın Erişirgil Tekel mensupları için bu işin şimdilik tatbiki yoluna gidilmesinin imkânı olmadığını sebepleriyle izah etmiş ve genel müdürlüğün bir vei msanatoryomu açmak üezre faaliyet geçtiğini belirtmiştir.

Bu görüşmeden on gün sonra sanatoyom yapılmağa tahsis edil - cek binanın uygunluk derecesinin keşfi ve tesbiti için bina mahalli olan Yakacığa gidilmek üzere genel müdürlükce tayin edilen güne fikirleri alınmak üzere işçilerden bir gurup davet edilmişlerdi. Fakat ne dense bu keşif ve tesbit işi anlıyamadığımız bir sebepten geri bırakıldı ve bu güne kadar da bu mesele hakkında bir ses çıkmadı.

Bizim bu dava üzerinde hassasiyetle durmamızın başlıca sebebi verem afetinin işçiler arasındaki fazlalığıdır. Yapılan etüdler neticesinde ilim adamlarımızın bu husustaki beyanat ve yazılarıda bu menhus hastalığa yakalanan işçi, işçi aileleri, küçük memur ve ailelerinin istatistiklerde büyük bir yer kapladığını göstermektedir.

Bu meseleye dair Son Saat gazetesinde Dr. Nuri Osman Savcı tarafından yazılan bir yazıda da bir verem sanatoryomuna bir sene zarfında müracaat eden ... hasta vatandaşın yüzde 95 inin işçi ve küçük memur ailelerinin teşkil ettiği ifade edilmektedir.

Bundan başka verem sanatoryomlarının azlığı ve mevcut sanatoryomlarda sıra beklemek keyfiyeti de hepimizce bilinmektedir.

Dileğimiz, Tekel İdaresinin hasta memur ve işçilerinin tedavisini sağlıyacak bir sanatoryom ihdası için en yakın zamanda harekete geçmesidir.

İşçi babası Erişirgilden bu hususa dair alaka ve yardımlarını bekleriz.

Sendikalar Birliği üyesi
Seyfi Demirsoy

Sendikalar birliği ikinci yılına girerken

(Baştarafı 2 de)

larma ksuretiyle hiç yoktan bu teşekküllerin inkişafına mani olmak istemeleri gözle görülen bir hakikatir.

Münevverlerimize gelince: Sendikaların hakiki hüviyetini ve mukaddes vatanımıza ne kadar nafi olacağını bildikleri halde gerek kıymetli yazıları ile ve gerekse değerli hitabeleri ile her yerde ve her sütunda zikr ve tamim etmemeleri bizim için büyük bir şanssızlıktır.

İşte bu vaziyetleri göz önünde tutan sendika yönetim kurulları bu teşekküllerin gelişmesi ve işçiye daha fazla faydalı olması için sık sık temaslar neticesinde birleşmeyi muvafık buldular. Ve 16 sendikanın iştirakiyle 24.3.948 tarihinde resmen müracaatla İstanbul işçi sendikaları birliğini kurdular. O gün kurulan birlik mesaisinin sekizinci ayını ikmal etmiş bulunuyor. Geçen bu müddet zarfında birliği ntam randman vermiş olduğun kimse iddia edemez. Fakat bu birliğin bu gün memleket çapında kurulmuş bulunan 40 ı mütecaviz sendika ile temas ederek en mühim olan ilk devreyi ikmal etmiş olması öğünülecek bir kazançtır.

Şu hale nazara nyeni seçilecek yönetim kurulu üyelerine büyük vazifeler düşmektedir. Mesela: İş hayatımızın tanzimi için mevcut kanunların tam tatbiki nok memleket istihsali üzerinde gra - san olanların temini ve nihayet fikler çizerek, rakkamlar konuşturarak çalışması icabeder. Onun için ikinci genel kurul toplantısına önem vermemiz hatır gönül ve benlik denilen hususiyetleri umumi davaya karıştırmadan faydalı olacak arkadaşları seçmekle vazifelerimizi yapmalıyız. Seçilecek arkadaşların ise vazifenin ramus ve şeref olduğunu idrak ederek ellerindeki imkânlar derecesinde hüsnüniyetle çalışmaları icabeder.

Hülasaten tarh sahifelerini karıştıracak olursak asil Türk neslinin yılları yıla sığdıran sayısız varlıklarını görürüz. O neslin torunları olan bizler hakikiri efkârı umumiyeye bırakmak suretiyle bir tesanüt yaratabilirsek bu önemli memleket davasını da kısa bir müddet sonra daha verimli bir hale getirmek imkânını bulabiliriz. Başarılar..

Yusuf SİDAL

Kongreye İştirak Edecek olan Delegelerinnazarı dikkatine

Kongerey iştirak edecek sayın delegelerin bildirilen saatte hazır bulunmaları rica olunur.

Analık hallerinde sigorta haklarından faydalanabilmek için İşveren ve işçiler tarafından yapılması gerekli işlemler

İşverenin yapacağı işler:

1 — Sigortalı tarafından ibraz edilen gebelik doğum raporlarıyle nufus cüzdanları örneği gibi lüzumlu belgeleri derhal ve ibraz edildikce sigorta kurumuna göndermek.

2 — Sigortalının iş kanununa tabi iş yerlerinde çalıştığı müddetlere ait belgeleri düzenleyip sigorta idaresine gönderilecek ilk belgeye eklemek.

3 — 42 örnek numaralı işçi bildiri kâğıdından bir adet doldurup sigorta kurumuna göndermek.

4 — Kadın işçisinin arandığı halinde sigortalının gebelik ve doğum dolayısıyle işten kaldığı ve ücret alınadığı günler sigorta idaresine bildirilecektir

İşçinin yapacağı işler:

1 — Sigortalı gebeliği ve umulan doğum günü gösterir hekim veya diplomalı ebe raporunun doğumundan önce sigorta idaresine gönderilmek üzere işverene verecektir. (Gebelik haberi zamanında bildirilmezse gebelik yardım ve ödenekleri verilmez.)

2 — Erkek işçi karısınnı analığı halinde evlilik bağıtını ya nufustan alacağı kayıt örnegi veya çocuğun nufus cüzdanını örneği ile isbat edebileceği gibi kendisinin ve karısının nufus cüzdanları örneği ilede isbatlıyabilir.

3 — Doğum, doğumdan sonraki kırk gün içinde İşçi Sigortaları kurumuna haber verilecektir. (Doğum, haberi 40 gün içinde verilmezse doğum yardımı yapılmaz.)

4 — Doğumun isbatı, ya çocuğun nufusa kaydedildikten sonra nufus cüzdanı örneği gönderilerek veya hekim diplomalı ebe raporunda çocuğun ölü veya diri doğduğu yazılmalıdır. (Doğum haberi kırk gün içinde verilmiş ise bu belgeler daha sonra da gönderilebilir.)

Sigortalıya sağlanacak menfaatlar:

1 — Gebelik yardımı 10 lira
(Gebelik raporu alınır alınmaz verilir.)

2 — Doğum yardımı 50 lira
(Doğu mraporu veya çocuğun nufus cüzdanını alınınca ödenir.)

3 — Emzirme ödeneği 60 lira
(Çocuğun ölü doğmadığı öğrenilince ödenir.)

4 — İşçi kadının doğumdan önce ve sonra üç - altı hafta müddetle işine gidemediği günler için gündeliğinin yüzde yetmişi gebelik ve analık ödeneği olarak verilir.

İşçi Sigortaları
Genel Müdürlüğü

Hikâye

-OĞUL-

Yazan: Mustafa MEFHAR

Nuri gözlerini açar açmaz çocuğunu hatırladı. Şimdi ne yapıyordu acaba?.. Mini mini başını annesinin göğsüne dayamış yarı uyur bir halde meme mi emiyordu? Yoksa küçücük gözlerinden sebepsiz yaşları akıtarak uzun uzun ağlıyormuydu?. Çocuğun gözlerini düşününce rengini merak etti. Sahiden gözlerini ne renkti? Kendi gözleri gibi mavi mi? Ya kanısı o neleri gibi mavi mi? Ya karası, o ne haldeydi acaba? Sakın bu doğum onu çok üzüp hırpalamış olmasın? Şimdi ona karşı sevgisinin bir kaç misli fazlalaştığını hissediyordu. Dudakları gayri ihtiyari kımıldadı.

— Canım karıcığım, dedi.

Fakat şu izin de bir türlü çıkmamıştı. Amma bugün mutlaka çıkacağını zannediyordu. İçinde ona bu zannı veren bir takım hisler vardı. Hem sevincinden şarkı söylemek, hem de ağlamak istiyordu. Bu hal ona Askeri lisede bulunduğu zamanlardan kalma bir hatıra idi. Başını hafifçe yana çevirerek pencereye baktı. Dışarıda ilk bir bahar yağmuru sessiz sessiz yağıyordu. Ara sıra iri bir damla elmas gibi bir müddet olduğu yerde duruyor. Sonra ağır ağır aşağı doğru süzülüyordu. Kendi kendine:

— Bu damlalar meleklerin göz yaşları olmalı, bugün melekler ağlıyor dedi.

Sonra gene oğlunu düşündü. Onun da göz yaşları bu kadar saf ve temiz değilmiydi?

Bu şekilde kolları başının altında gözleri yağmur damlalarında daha bir çok zaman yatacaktı. Fakat kapı gürültü ile açılarak, alay emir subayı yüzbaşı Reşat'ın şen ve sevimli siması göründü. Kendine has babacan tavrı ile söyleniyordu.

— Hey delikanlı! Bu saate kadar ne yatıp duruyorsun? Yoksa İstanbula gitmekten vaz mı geçtin. Treni kaçıracaksın..

Nuri önce cevap vermeden gülümsiyen gözlerle arkadaşına baktı. Fakat elinde izin vesikasını görür görmez, bir solukta yataktan fırlıyarak arkadaşının boynuna sarıldı.

— Yaşa be Reşatcığım sen olmasan halimiz duman. Ne kadar? On beş gün mü? Ver şu kâğıdı bana.

Emir subayı onu kolundan çekip ve toğına oturttuktan sonra:

— Yoo.. Azlim dedi, o kalkar acele etme. Daha komutan görmedi nasıl olmaz. Gelirken Hacı Bekirden bir kiloluk bir kutu getirmeği de unutma.. Nuri pijamasını çıkarıp elbisesini giyerken:

— O kolay diye cevap verdi. Hele gidelim de..

Yüzbaşı Nuri alayın en çok sevilen siması idi. Astları ve üstleri kendisini aynı şekilde severlerdi. İhtiyar bir annesi ile genç, çocuk denecek kadar genç bir karısından başka kimsesi yoktu. İşte bir hafta evvel aldığı bir mektuptan karısının bir oğlan doğurduğunu öğrenince bu mesut ve sıkıntılı günlerinde bir hafta olsun onların yanında bulunmak istemişti.

Nuri, koğuşun kapısına geldiği zaman oğlunun yüzünü düşünüyor, kime benzediğini merak ediyordu. Birden nöbetci çavuşunun «Dikkat!» diye gürliyen sesi onu kendine getirdi. Selâm için ayağı kalkan erlerin arasından geçerek pek ... önündeki masaya doğru yürüdü:

— Merhaba arkadaşlar!

— Sağol.

Rahatsınız.

Sağol.

— Oturun arkadaşlar. Hava yağmurlu, burada gelecek hafta başlıyacak bomba atışlarına hazırlık olmak üzere bombalar hakkında ders vereceğim.

Nurinin bombacılık hakkında ihtisası vardı. Alayında bombacılık hocası idi. Masanın üstünde her tipten, bir çok çeşit tali mbombaları sıralanmıştı. En başta duranı eline aldı.

— Arkadaşlar, buna Fransız taarruz bombası derler. İçerisinde... Gene aklına karısı ve oğlu geldi. Acaba oğlunun ismini ne koymalı idi. Daima bir oğlu olsa ona kendi babasının ismini koymayı düşünürdü. Aklı başka yerlerde olduğu halde çok iyi bildiği bu şeyleri muhakeme ve mülahaza etmeden anlatıyor kurulmuş bir makine gibi otomatik olarak kullanıyordu:

— Buna tüfekciyef bombası derler Kullanılması..

Bu saplı Alman bombasıdır. Atmak için sağ elle tutar sol elle şu halkayı çekersiniz.. Yoksa ona «çınar, bora, gibi» modern bir isim mi bulsam?..

... Halkayı çekince sısssst diye bir ses duyarsınız... Birden yerinden sıçrıyor. Saçları diken diken oluyor, acaba kulakları mı yanlış işitiyor?

(Sonu gelecek hafta)

olsa yarın gideceksin. Hem kağıtları

İş kazalarında sigorta haklarından faydalanabilmek

İşveren tarafından hazırlanacak belgeler:

1 — 20 örnek numaralı kaza bildiri kâğıdından iki adet doldurularak biri 48 saat içinde Sigorta Kurumuna, diğeri mahalli zabıta makamlarına gönderilecek.

2 — 42 örnek numaralı işçi bildiri kâğıdı, işçinin ifadesine uygun olarak doldurulacak ve Sigorta kurumuna gönderilecek.

3 — 30 örnek numaralı kaza kartı doldurularak 30 - z örnek numaralı zarf içine konularak Sigortaya verilecektir.

(Devamı 4 de)

SPOR

(Türk Yunan futbol karşılaşmaları dolayısiyle)

23 Nisan 1948 cuma günü Atinada yapılan Türk Yunan maçını Sofaklis, Venizelos, ve Yunan milleti önünde yabancı bir sahada ilk bir kazanmıştık.

Bu maçın revanşında kendi sahamızda kendi halkımızın önünde 2-1 galip gelebildik. Zaman zaman Yunan futbolcularının baskılarına dahi şahit olduk..

Atinada İstanbul - Atina karşılaşmasını 5-2 galip bitirdiğimiz halde İstanbulda 2-1 mağlup olduk.

Bu ne iş?.. Yoksa, Türk futbolu uçuruma mı gidiyor?.. Hala kendimizi daha berbattı, şansımız yardım etmedi diye tesellimi edeceğiz.

Milli maçta; maç başlar başlamaz iki gol atarak 90 dakika didişmek iyi futbol oynamakmıdır?.. Doğrusu biz kombinezon diye bir şey göremedik. Sallaparti topa vurarak neticede 2-1 galip gelmekle iftihar edemeyiz.. Atina İstanbul karşılaşmasına gelince, bizimkilerin berbat oyunu, kuvvet derecelerinin bir saman alevi gibi parlıyarak hemen sönmeleri hepimizi müteessir etti. Hiç iki karpuz bir koltuğa sığar mı?.. İşte neticesi malum..

Oyun esnasında kalecimizin tereddütkâr halleri neticesinde ilk dakkada pis denilecek bir gol yedikten sonra yerine bir başkasını geçiremezmiydik? Yoksa koca İstanbulda kaleci mi kalmadı..

İkinci devrede mağlup vaziyette olduğumuz halde Şükrünün bekde geçerek böylece hücum hattımızın kısır kalmasına sebep olacağını neden düşünmedik?.

Şimdiki halde Selahattinin yeri

(Devamı 4 de)

Spor

(Baştarafı 5 de)

...af olduğunu küçücük çocuk... bile bilir. Biz öğrenemedik. Hal... buki Galip ilerde de oynıyabilirdi..

Sanki Yunanlı dostlarımıza: Bizi mutlaka yenmelisiniz, yoksa da... rılırız, Hem sonra memleketinize nasıl gideceksiniz değilmi? dedik. Ve bunu biz istedik..

Recai ESENTAN

İş kazalarında sigorta haklarından faydalanabilmek

(Baştarafı 3 de)

4 — Kazazadenin hastahaneye yatması gerekiyorsa 32. örnek numaralı hastahaneye sevk kartı doldurularak işçi ile birlikte hastahaneye gönderilecektir.

5 — Kazazadenn tedavisi tamamlandıktan sonra alınacak şifa raporu ile işçinin işe fiilen başladığı tarihi bildiren belge sigorta idaresine gönderilecektir.

6 — İşveren tarafından sigorta idaresi tarafından yapılan masrafların ödenmesine mesnet olmak üzere bu masraflara ait fatura ve makbuzlarla işçinin elindeki kaaz kartı sigorta idaresine gönderilecektir.

İşçi tarafından yapılması gerekli işler:

1 — İşçi, işveren tarafından kendisine verilen 30. örnek numaralı kaza kartını iyi ve temiz kalacak şekilde saklıyacak, her müracaatta tedavi eden doktora göstererek doktorun doldurması gerekli kısımlarını doldurtup imza ettirecektir.

2 — Kendisine kanune verilmesi icap eden örenkleri hafta sonlarında sigorta kurumundan veya iş iş verenden imza mukabilinde alırken kaza kartını gösterecek ve imza ettirecektir.

3 — İşçi hastahaneden çıkar -

3 — İşçi hastahaneden çıkarken 32 örnek numaralı kartı doldurarak iş verene götürecektir.

4 — İşçi, tedavi eden doktorun bütün öğütlerini tutacaktır. Aksi halde bütün haklarını kaybeder.

Sigortaya sağlanacak menfaatler:

1 — Tedavi masrafları tamamen sigorta idaresi tarafından ödenir.

2 — İşçiye kaza dolayısiyle işine gidemediği günler için alamadığı yevmiyesi yerine sigorta idaresi tarafından ödenek verilir. Bu ödenek;

a) İşçi hastahanede tedavi ediliyorsa,

Kimsesi olmıyanlar için gündeliğin yüzde 25 şidir.

Bakacak kimsesi olursa gündeliğinin yüzde 50 si ödenek olarak verilir.

b) İşçi hastahanede tedavi edilmiyorsa,

Kimsesi olmaması halinde gündeliğinin yüzde 50 si ve bakacak kimsesinin bulunmaması halinde yüzde 75 şidir.

İşçi Sigortaları Kurumu Genel Müdürlüğü

Haftalık Gazete

Sahibi: I. İ. S. Birliği

Yazı işlerini fiilen idare eden: Sabahattin Se...k

Basıldığı yer: Kayabaş Matbaası

Yıllık Abonesi: 5 Liradır